

tede i samme sag. Endvidere er sagernes behandling i retten på grund heraf ofte langvarig.

Østre Landsrets præsident har oplyst, at landsretten i 1988 behandlede ialt 41 nævningesager. Af disse vedrørte 15 sager overtrædelse af straffelovens § 191. Det gennemsnitlige tidsforbrug for narkotikasager var 4,1 retsdage, mens tidsforbruget i de øvrige nævningesager gennemsnitlig var 2,9 retsdage. I 13 af de 15 sager medvirkede tolk.

I de første tre kvartaler af 1989 har Østre Landsret behandlet 27 nævningesager, heraf 10 sager vedrørende § 191. Det gennemsnitlige tidsforbrug i narkotikasagerne var 6,6 retsdage, i de øvrige nævningesager 3,2 retsdage. En narkotikasag varede 26 retsdage, og i alle narkotikasager medvirkede tolk.

Ved Vestre Landsret behandles der kun få narkotikanævningesager om året, i 1988 endog kun en enkelt sag.

7.4. Det foreslås på denne baggrund, at sager om overtrædelse af straffelovens § 191 undtages fra behandling under medvirken af nævninge. Dette svarer i øvrigt til den retstilstand, der var gældende indtil den 1. juli 1975.

Endvidere foreslås det, at sager om overtrædelse af straffelovens § 191 a om narkotikahæleri undtages fra behandling ved nævningeting, således som det også var gældende ret indtil lovændringen vedrørende området for nævningesager i 1984. Det må antages, at sager om overtrædelse af straffelovens § 191 a kun yderst sjældent vil rejse spørgsmål om straf af fængsel i 4 år eller derover. Sagerne er imidlertid ofte en del af en større sag om overtrædelse af § 191 og indebærer de samme vanskeligheder med hensyn til bevisvurdering m.v., og det må herefter anses for ubetænkeligt tillige at undtage disse sager fra nævningebehandling. Der kan i øvrigt henvises til, at også de større sager om hæleri med hensyn til berigelseskriminalitet, jf. straffelovens § 286, stk. 3, er undtaget fra behandling under medvirken af nævninge.

I nævningesager afgøres skyldspørgsmålet af nævningene uden de juridiske dommers medvirken. Afgørelsen begrundes ikke, og domme i nævningesager indeholder således ikke en beskrivelse af de præmisser, som danner grundlag for en domfældelse. Hertil kommer, at den tiltalte i en nævningesag ikke har mulighed for en fornyet prøvelse af skyldspørgsmålet gennem anke, men alene adgang til at anke spørgsmålet om strafudmålingen til Højesteret.

Forslaget om at undtage sager om overtrædelse af straffelovens §§ 191 og 191 a fra nævningebehandling indebærer, at sagerne skal behandles i byretterne i 1. instans som domsmandssager, dvs. af en juridisk dommer og to domsmænd, som på lige fod deltager i afgørelsen af skyldspørgsmålet og strafspørgsmålet.

Samtidig får den tiltalte og anklagemyndigheden adgang til en fuldstændig ny prøvelse af sagen ved anke til landsretten, hvor ankesager behandles af 3 juridiske dommere sammen med 3 domsmænd.

Det er også en fordel ved den foreslåede omlægning, at berammelsestiden for domsmandssager typisk vil være kortere end for nævningesager. Dette medfører, at narkotikasager generelt vil kunne afgøres hurtigere (i hvert fald i 1. instans) med en deraf følgende forkortelse af varetægtsfængslingen og en eventuel isolation.

7.5. Som det fremgår af det anførte, er formålet med forslaget at undtage narkotikasager fra nævningebehandling, fordi de ikke findes egnede hertil. Forslaget er således ikke fremsat af besparelshensyn.

8. Domsmænds medvirken i sager om spiritus- og promillekørsel.

8.1. Det foreslås, at man i overensstemmelse med en tendens, der har fundet udtryk i flere lovændringer i de senere år, afskaffer domsmænds medvirken i sager om kørsel efter indtagelse af spiritus, bortset fra sager hvor der er spørgsmål om frihedsstraf, og hvor der tillige er rejst tiltale for groft uforsvarlig kørsel.

8.2. Sager om overtrædelse af færdselslovens bestemmelser om spiritus- og promillekørsel (§ 53) udgør en stor andel af alle straffesager. I 1986 og 1987 blev der ifølge Politiets Årsberetning truffet afgørelse i 16.713 og 16.864 sager vedrørende overtrædelse af færdselslovens § 53. For disse overtrædelser blev der ifølge kriminalstatistikken afsagt knap 5.000 domme med frihedsstraf. Heraf endte få sager med betinget frihedsstraf.

Sagerne behandles som politisager, medmindre der opstår spørgsmål om ubetinget frakendelse af førerretten. I så fald skal sagerne behandles efter reglerne om statsadvokatsager. Domsmænd medvirker ved afgørelsen af disse sager, medmindre sagen kan afgøres som tilståelsessag efter retsplejelovens § 925 eller ved vedtagelse efter færdselslovens § 119 a. Domsmænd medvirker dog hverken i byret eller landsret, såfremt der alene er spørgsmål om bødestraf, og i landsretten heller ikke, hvis sagen ikke omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld.

Sager om spiritus- og promillekørsel er oftest ukomplicerede, og giver meget sjældent anledning til tvivl om beviserne for den tiltaltes skyld. På denne baggrund har der tidligere været fremsat forslag om at undtage disse sager fra behandling under medvirken af domsmænd.

I en udtalelse af 21. juni 1974 (betænkning nr. 773/1976, bilag 1) foreslog Retsplejerådet, at alle sager om overtrædelse af færdselsloven skulle behandles som politisager med den virkning, at også sager,